

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserti: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan K 300—	celoletno K 480—
polletno 150—	polletno 240—
3 mesečno 75—	3 mesečno 120—
1 25—	1 40—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščen frankovane.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poština plačana v gotovini.

Prošnja s severne meje.

V počitnicah me je srce z neočljivo silo gnalo nazaj na koroška tla, na katerih mi je tam pod sinjo Peco, tekla zibelka in kjer sem že kot otrok občutil neizmerno milino slovenske besede, čeprav sem pohajal v ljudsko šolo s samo nemškimi učnim jezikom.

Vsled nesrečnega plebiscita spada moj dom sedaj pod nemško državo, a hotel sem ga videti vsaj raz mejo in se v duhu nekoliko vtopiti nazaj v ono mladostno navdušenje, s katerim smo hoteli kot maturanti celovške gimnazije Nemcem iztrgati iz rok še Vrbsko jezero in Gospo Sveto.

Otožnost obide vsakega, če gleda iz daljave naše hribe, naša sela, naše cerkvice, prostrana polja, kopajoča se v solčnih žarkih in bajni svetlobi, do katerih pa nam je po zaključku trde usode prost dostop zabranjen. In nehoti se spomni na polet svoje duše v nežni mladosti na sklepe, ki smo jih delali takrat in primerjaš vse s temno sedanostjo. Motriš vijugaste skoraj nemogoče mejne črte in kmalu se pojavi žarek upanja v tužnem srcu, da morajo te meje prej ali slej izginiti, ker so gospodarsko, politično in strateško nevezdržljive.

Ne bom o tem podrobneje razpravljaj, ker v to nisem poklican pač pa smatram za svojo dolžnost javnosti sporočiti, da koroški Slovenci to in onstran državne meje silno pogrešajo glasila, ki bi bilo pisano v njihovem duhu »Koroški Slovenec«, ki izhaja na Dunaju, se še ni mogel dovolj udomačiti, manjka mu gotovo tudi zmernih sodržnikov. »Koroška domovina«, glasilo narodnih izdajic, ki izhaja v Celovcu, pa je dobro urejevan, z dopisi z vse slovenske Koroške opremljen list, ki ostro zasleduje vse, kar se piše pri nas o Koroški in odgovarja točno na vsako pritožbo o nemških tatarskih nasilstvih. Bati se je, da bo ta list speljal mnogo naših značajnih Slovencev v nasprotni tabor in da bo povzročil tudi med trdnimi narodnimi vrstami s časoma oslavljenjem misli na ujedinjenje. Kajti pri nas ima vsako razdiralno delo ložji uspeh, kakor delo, ki je v resnici namenjeno narodu. Koroško nemštvo in nemškutarstvo je od nekdaj zastrupljeno naše dobro ljudstvo z žganjem in spolno nemovalom. Ta sredstva bodo igrala sedaj še večjo vlogo, ker bo ljudstvo manjkalo odporne sile, kajti prepuščeno je več ali manj samemu sebi.

Nekateri rodoljubi na vodilnih mestih se bavijo z načrtom, osnovati za obmejne Slovence na severu naše države poseben list, ki bi stal nad strankami in služil samo državi in narodu, list, ki bi načeloma odklanjal vsak oseben napad in ki bi tudi različne politične stranke in njih delovanje presojal samo s stališča, kako služijo skupnim interesom naroda.

Misel je lepa, toda po mojem mnenju zelo težko izvedljiva že radi tega, ker bi mogel tak list izhajati le ob izdatni podpori države, koje vlada bo vedno sestavljena iz strank. Tudi bi bilo mogoče težko najti ne-strankarskega urednika, še težje voditi kontrolo nad dopisi, ki se naj sprejmejo ali izločijo.

Pri prijateljskih razgovorih o tem vprašanju je naglašal bivši Koroški član naše mirovne delegacije v Parizu, ki se je mudil zadnje mesece tudi na Angleškem, da bi postalo posebno glasilo za obmejne Slovence lahko povsem odveč, ako bi naše časopisje le nekoliko hotelo posnemati angleške časnikarje, ki stoje res na višku svoje naloge in katerim je brez razlike strank glavna smernica korist in ugled države. Nikjer ni morda to-

liko prostosti in toliko strank, kakor na Angleškem, ker uživajo strankarske organizacije obširne avtonomije celo na polju šolstva. Ali glasila vseh strank se med seboj visoko spoštujejo, tako da prinaša n. pr. katoliški list patriotičen govor anglikanskega škofa in najnaprednejši list izvajanja katoliškega škofa, ako so državi v prilogi itd. Vsi pa, ki javno delujejo, poznajo samo en cilj, koristiti domovini in državi.

Tudi če bi stopil v življenje poseben list za obmejne Slovence, ne bi mogel doseči tega, kar bi lahko doseglo po angleškem vzorcu urejano že obstoječe časopisje. Ako se nečemo odreči neodrešenim krajem za vedno, ako hočemo vzdrževati med brati, ki so ostali pod tujim robstvom, upanje na zarjo s vobode, trdno vero v narodovo celoto ki mora streti nenaravne sponke, potem moramo posnemati Angleže pa tudi Francoze in Italijane, izmed kojih je vsak ponosen na svojo državo in pri katerih se šteje poniževanje državne avtoritete za najhujši zločin. Izginejo naj iz našega časopisja vsi pojavi nizkotnega osebnega in strankarskega boja in skrb in briga za državo in svobodno naš domovino naj stopi pri vseh javnih glasilih odločno v ospredje. Šele potem se bo ob mejah, kjer je vpliv sovražnega sosedja najhujši, poglavitno preprečanje, da je naša država živa potreba naroda, da jo moramo braniti z vso vmo, kakor smo v prošlosti branili slovensko grudo proti nemški grabežljivosti. Iz vsakega časopisa naj odseva skrb za komaj rojeno mlado Jugoslavijo. Spoštujmo vsakega, ki ji hoče dobro, če tudi ni naš politični somišljenik. Le na ta način bomo uspešno zastražili svoje meje in vzbujali onostran njih želje po priklonitvi.

In še nekaj. Vlada naj strogo pazi na svoje nastavlence ob mejah, da bodo z ljudstvom ravnali kakor je ljudstvo to vajeno. Koroški kmet je dober in mehak kot vossek. Vse lahko iz njega napraviš, če znaš z njim postopati. Če ga pa užališ, ga odbiješ za vedno. Mnogo neuspeha pri plebiscitu gre na rovaš onega našega uradništva, ki ni poznalo ljudske duše, ki je grešilo proti treznosti in gazilo naredbe lastne vlade. Na mejo spada uradništvo brezhibnega značaja, ki gre ljudstvu na roko in mu daje dober vzgled. Nergačev in podpihvalcev ljudske nevolje imamo v drugih vrstah dovolj. Uradništvo naj kaže pozitivno delo s tem, da vpliva na ljudstvo z dobrimi nauki in nasveti, nikakor pa ne sme še poglobljati nesrečne politične nasprotstva. Uradništvo se mora zavedati, da znači njegov ugled ugled države. Kdor tega ne ve ali kdor zoper to resnico greši, spada drugam.

To sem hotel zapisati pred svojo vrnitvijo v belo Ljubljano. Vem da je v Slovincih toliko poštene in v resnici dobre volje, da moj opomin ne bo zaman. Utrdimo meje in nastal bo tudi v notranjosti mir. Notranji mir pa bo sam prestavil nam neugodne mejnike.

Dr. Rado Kušej

KOMITE ZA POMOČ RUSIJI SE RAZIDE?

— d Beograd, 12. sept. Presbiter doznava iz Pariza: »Z ozirom na to, da je vlada svojetske Rusije odklonila dovoljenje medzavezniški komisiji strokovnjakov, da bi potovala v Rusijo, je mogoče, da se razpusti mednarodni komite za pomoč v Rusiji pod predsedstvom Neulensa. Tudi obstoja velika možnost, da se komite razide zato, ker se misli, da ne obstajajo dovoljna jamstva za to, da bo hrana res razdeljena med lačno prebivalstvo.

Načrt organizacije osrednje uprave in državni svet.

Beograd, 12. sept.

Pred dnevi smo kratko javili, da je minister pravde predložil ministrskemu svetu zakonska načrta o organizaciji centralne uprave in o državnem svetu. Ta dva načrta sta sedaj predložena zakonodajnemu odboru v razpravo. V prvem načrtu je določenih 12 ministrstev.

1. ministristvo za pravosodje in vero,
2. ministristvo prosvete,
3. ministristvo za zunanje stvari,
4. ministristvo za notranje stvari,
5. finančno ministristvo,
6. ministristvo za vojno in mornarico,
7. ministristvo za javna dela,
8. ministristvo za promet, pošto in brezolav,
9. ministristvo za poljedelstvo in govedarstvo,
10. ministristvo za trgovino in industrijo,
11. ministristvo za narodno zdravstvo in socialno politiko,
12. ministristvo za šume in rude.

Njih pristojnost se bo odredila s kraljevo uredbo. Ministri so lahko tudi brez portfelja. Ministrskim sejam smejo prisostvovati tudi državni podtajniki. Državni podtajniki zastopajo ministre v njihovi odsotnosti z vsemi pravicami in dolžnostmi odgovornega ministra in imajo pravico, govoriti v Narodnem predstavništvu. Čas, ki ga prebijejo v tem poslu, se jim računa kakor v državni službi. Dalje sme vsak minister, ako smatra za potrebno, s svojo naredbo sestaviti osebni kabinet. Temu kabinetu se uradni posli ministrstva ne morejo izročevati, temveč samo osebne in politične odločbe ministrstva. Nameščenci osebnih kabinetov ministrstva se nastavljaajo z ministrovim odlokom. Oni niso aktivni uradniki in jim minister določa plačo po zaslišanju ministrskega sveta.

Načrt zakona o državnem svetu in administrativnih sodiščih ima 30 členov. Državni svet rešuje posle v oddelkih po pet členov. Stalen oddelki se sme sestaviti za administrativne spore finančne narave. Razpored svetnikov v oddelkih se vrši s kockanjem za vsako leto naprej. Po členu 102. ustave se ustanovljajo administrativna sodišča s sedežem v istem kraju, kjer so apelacijska sodišča, lahko pa se ustanovijo tudi v drugih krajih. Upravna sodišča rešujejo posle v pododdelkih s tremi sodniki. Ako ima to sodišče več kakor dva oddelka, mora

biti en oddelki stalno za razpravljanje o upravnih sporih finančne narave. Državni svetniki in upravni sodniki imajo glede stalnosti poklica in nepremičnosti vse pravice rednih sodnikov. Po činu in plači so enaki apelacijskim sodnikom.

Upravna sodišča sodijo o administrativnih sporih, ki lahko obstajajo med posamezniki ali pravnimi osebami na eni strani in upravnimi oblastmi na drugi strani. Pod upravnimi oblastmi se razumevajo tudi samoupravna oblastva.

Državni svet rešuje pritožbe proti razsodbam upravnih sodišč, o pritožbah proti ukazom in motiviranim sklepom, in sicer v prvi in zadnji stopnji. Posameznik, kateremu se je kršilo pravo, temelječe na zakonu, s kakim neutemeljenim aktom upravnih oblast, ima pravico pritožbe na višjo upravno oblast. Proti aktom onih upravnih oblastev, ki stojijo neposredno pod ministrom, posameznik nima pravice pritožbe na ministra, temveč samo pritožbo na upravno sodišče. Pritožba na upravno sodišče, oziroma na državni svet ni dovoljena: 1. V stvareh, ki spadajo pod redna sodišča; 2. v stvareh, v katerih so in kolikor so upravna oblastva pooblašena, da sklepajo na podlagi svobodne ocene; 3. v disciplinarnih stvareh v kolikor ni z zakonom določeno drugače; 4. proti upravnim poslom rednih sodišč.

Proti razsodbam upravnih sodišč je dopuščena pritožba na državni svet, in sicer v roku 15 dni po prejemu razsodbe upravnega sodišča. Proti izvršnim razsodbam upravnih sodišč in državnega sveta se pri istih sodiščih lahko zahteva obnova administrativnih sporov. Obnovo spora sme zahtevati privatna oseba, kakor tudi upravno oblastvo, katerega akt je dal povod administrativnemu razsojanju. V prehodno naredbo se je sprejelo tudi tole: Upravna sodišča bodo začela svoje delo 4 mesece potem, ko ta zakon stopi v veljavo. To velja tudi za državni svet. Administrativni spori, ki se bodo nahajali pri državnem svetu v času, ko bo ta zakon stopil v veljavo, se bodo reševali po dosedanjih zakonitih uredbi državnega sveta in dosedanjim njegovem poslovnem redu in sicer v njegovih odsekih, sestavljenih po tem zakonu. Finančno upravno sodišče v Zagrebu se ukine in se bodo njegovi nedognani spori odstopili tem sodiščem.

Politične vesti.

— Protičeva politična akcija. »Jutarnji List« poroča iz Beograda, da bo g. Stojan Protič v četrtek izdal proglas na narod, potem pa da bo v spremstvu poslanca Ivančica odšel na agitacijsko potovanje v Vojvodino, kjer bo imel v Novem Sadu, Subotici in Bečkerek konferenco. Pristaja s. Protiča so že organizirali krajevne politične odbore v svrhu agitacije.

— Avstrijski kancelar o Zapadni Ogrski. Poročevalec lista »Exelsior« Baze je imel priliko govoriti z Zveznim kancelarjem dr. Schoenom, ki mu je obrazložil stališče avstrijske vlade glede zapadano - ogrskih komitov. Zvezni kancelar je izjavil, da ne dvomi o tem, da se more zahtevati od madžarske vlade odgovornost za dogodke v Burški. Dokaz za to vidi v poročilu, ki ga je objavila brezžična postaja v Budimpešti. V tem poročilu se trdi, da so Avstrijci boljše. »Verujte mi,« je dejal Zvezni kancelar, »v Avstriji ni nobenega boljševizma. Naši orožniki niso nikdar razobesili rdečih zastav. Po mojem mnenju je postopanje Madžarske kršitev mednarodnega prava in flagrantni. Nasilstvo Madžarov je naperjeno ne samo proti Avstriji, marveč tudi proti zaveznikom. Madžarska ima dobro izvečano armado, dočim se je morala Avstrija razorožiti. Mi se nečemo odtegniti nobeni kontroli, temveč želimo preiskavo na licu mesta.« — Po zahvalnih besedah entente za korak, storjen v Budimpešti, je sklenil zvezni kancelar: »Ura je prečena. Ako ostane položaj tak, kakoršen je, potem bo konec miru v Srednji Evropi.«

— Pristanisče Baroš in Italija. Reška »Voce del Popolo« piše, da bi morala Italija v slučaju izročitve pristanisča Baroš Jugoslaviji seči po orožju. Tudi piše, da Zanella ne bo nikdar odnehal od svoje zahteve, da mora pripasti Baroš reški državi. Pristanisče Baroš je sveta in nedotakljiva last, katere ne bo mogel nihče nikdar onečastiti. Rapalska pogodba je v tem oziru brez pomena.

— Sestava nove poljske vlade. Iz Varšave poročajo: Po posvetovanjih, ki so se vršila pod predsedstvom deželnega maršala Trampeczynskega, se je ponudila sestava novega kabineta voditelju narodne ljudske stranke poslancu Glombinskemu. Izjavil je, da sprejme ponudbo samo tedaj, ako bo dobil njegov kabinet večino v deželnem zboru. Končnoveljavna odločitev torej ni mogoča pred otvoritvijo deželnega zbora.

— Evakuacija Baranje končana. Izvršene so priprave za likvidacijo baranjske županije. Vsi uradniki so bili že tudi porazmeščeni po drugih mestih v kraljevini. Na ta način je evakuacija Baranje končana. Pod našo upravo je stal samo še majhen trikot med Dunavo in Dravo.

— Izgon Hohenzollernov iz Nemčije. Berlinska »Welt am Montag« priobčuje članek, v katerem anetira na socialno demokratsko stranko, naj ta v parlamentu zahteva izgon Hohenzollernov iz Nemčije. Članek je napisal Hellmuth von Gerlach, ki pravi, da so Francozi po l. 1870 v svrhu konsolidacije republike izgnali vse bivše v Franciji vladajoče rodbine.

Hohenzollernsko vprašanje se bo rešilo le tedaj, ko ne bo smel noben Hohenzollernski princ bivati v Nemčiji.

— Vprašanje razorožitve. Na poslednji sci razorožitvene komisije Zveze narodov je britanski deleon, kateremu je bila poverjena sestava splošnih razmotrivanj, ki naj bi tvorila uvod za poročilo Nobelmaira, predložil besedilo tega uvoda, kjer se zlasti zatrjuje, da je razorožitev Nemčije izvršena povoljno. Nadalje se skicira program washingtonske konference, pri čemer se označuje kot glavna naloga konference omejitev vojnih priprav na morju in na tleh, da se razorožitev tiče zlasti Zedinjenih držav, Velike Britanije in Japonske. Trditve in namere britanskega delegata v tem ekspozeju so imele za posledico mnogo pridržkov zlasti s strani delegatov Vianija, Brantinga, Schanzerja, Oudegeesta, Jansena, Nobelmaira in Jougeauxa. Sestavilo se je novo besedilo, ki vavazuje te pridržke zlasti pridržke francoskega delegata.

Žabe v luži.

Naši klerikali in avtonomisti so modri ljudje, ki vse vedo in vse znajo. Ni čuda, če v svojih listih delé svojo modrost, kakor malo nakajeni kmečki možakar Vseznal, ki v vaški gostilni nedeljskega popoldne razklada svojo učenost. Ko bi Angleži ali celo Amerikanci vedeli, kakšne učene ptiče premoramo v Sloveniji, bi nam jih kar prbrali ter posadili na orakelski stol, da bi spuščali od sebe nedosegljivo učenost »Avtonomiste« tako modro in enostavno razlaga o našem državnem gospodarstvu, da se moramo čuditi. Ne pove sicer ničesar, kako naj dobi država dohodke, pač pa pravi tako: »Država živi, kakor ameriški milijarder, ki lahko brez skrbi siplje in troši denar, ker ve, da svojih milijard ne more zadržati, če bi jih prav hotel. Mi vzdržujemo ogromno armado in ne bavlamo zanjo silne količine orožja in drugih potrebščin, brez ozira na to, da ne vemo, če država letno sploh toliko dobi v svoje blaginje, kolikor znašajo ti izdatki. Upravnega uradništva je nebroj, za šolstvo rastejo izdatki od dne do dne, a nihče ne ve, če si lahko vsa ta tudi privoščimo na račun lastnih sredstev... S tem nečemo reči (aha, reči jezuiti!), da vse to stvar niso lepe in potrebne. Ne, mi priznamo, da bi bilo prav lepo, če bi vsaka občina imela svojo univerzo, ampak odkod denar? Tudi reven osebenek ve, da so pečenka in vino dobre stvari, toda odkod in s čim? Avtonomiste torej poleg vojaštva tišči tudi šolstvo. Sicer pravijo ljudje, da je za šolstvo izdani denar najpoldovitejše naložen, »Avtonomiste« ima pa sveda tisto mnenje, kakor klerikali, katerim je nabava novih zvonov bolj nujna in važna, kakor zidanje šole. Rdeči jezuiti zavijajo in zavijajo, toda navsezadnje se pa le izdajo, da so skrajni reakcionarji, katerim se zdi denarja za šolstvo škoda. Odveč jim je, da smo dobili po prviru s pomočjo centralizma iz Beograda univerzo, nekaj meščanskih in strokovnih šol. Tisti pa, ki poslušajo avtonomiste, pa lahko previdijo, kakšno bi bilo pri nas šolstvo, če bi imeli avtonomijo in klerikalno »avtonomistično« komando. Za šole bi bilo škoda denarja za klerikalne svrhe bi ga bilo dovolj. Revni osebenek sicer ne je pečenke in ne pije vina, a uživa drugače tečno hrano, avtonomisti pa bi slovenskemu ljudstvu ne privoščili druge hrane, kakor prapne otrobe, katere vežejo vsak pondelek v »Avtonomist«, sami bi pa jedli bel kruh in pečenko, pili pa sladko vince. A kakor se je žaba od prevelikega napihovanja razpočila, tako se bodo kmalu za komunisti razpočili tudi avtonomisti, brez vse škode za slovenski narod.

Ljubljanski velesejem.

Uradno poročilo sejmskega urada o uspehu sejma.

121.000 obiskovalcev — Kupčijski uspeh 600 milijonov.

Po zaključitvi sejma je imelo vodstvo Ljubljanskega velekega sejma sejo, na kateri je bil odobren in izdan sledeči uradni komunike o uspehih sejma.

Tudi zadnji dan semnja je bil naval obiskovalcev velikanski in tudi sklepanje kupčij je bilo jako živahno. Še ob zaključitvi semnja, ob 6 uri zvečer so se mnogokje še sklepale kupčije, da se izbiri še zadnji trenotek.

Po ugotovitvi semjskega urada je bilo obiskovalcev vsem skupaj 121.000. Kupčijski uspeh je mnogo večji, kakor se je cenilo te dni. Urad je ugovoril okroglo za 600 milijonov kron fiksnih sklenjenih kupčij.

Vsi razstavljalci so bili izredno zadovoljni in isto se sme trditi o obiskovalcih in kupcih — marsikdo je naravnost v navdušenih besedah zagotavljal ob slovesu sejskemu uradu svojo veliko zadovoljnost. Vsi razstavljalci so na vprašanje urada z veseljem zagotovili, da drugo leto zopet razstavijo in sicer velika večina na mnogo večjem prostoru, deloma v lastnih paviljonih.

Ker je tudi od podjetij, ki letos še niso razstavili, ob živahnem zanimanju, ki ga je semenj letos v njih budil, zanesljivo pričakovati številne udeležbe se sme že sedaj trditi, da bo prihodnji ljubljanski veliki sejem, ostal ne samo na sedanjih višinih, temveč, da bo imel še večji obseg. Zlasti zadovoljni so bili tudi razstavljalci iz Hrvaške in Srbije in so se pri odhodu uradu gorko zahvaljevali, zagotavljajoč udeležbo tudi na prihodnjem semnju. Upati pa je, da se ob velikem letošnjem uspehu semnja prijavijo iz Srbije in Hrvaške prihodnjic še veliko večje število novih razstavljalcev.

Smoter semnja je popolnoma dosežen. Uspeh je naravnost sijalen kakor ga nihče ni pričakoval.

Postanek ideje velesejma.

O postanku ljubljanskega velesejma je uradno prejelo iz avtoritativnega vira še naslednji članek, ki ga v celoti priobčujemo:

Decembra meseca 1920. je sprožila Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani misel, ki jo je že gojila Trgovska in obrtniška zbornica, naj se priredi v Ljubljani obrtna razstava, ki imej namen seznaniti južne in istočne dele ujednjene kraljevine, kaj da premore slovenska obrt. Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je sledeč tej ideji in v polnem razumevanju važnosti, sklicalo takoj anketo vseh gospodarskih organizacij, da prouči možnost izvedbe te misli. Misel je bila od vseh strani pozdravljena. Sledeč temu gospodarskega razvoja, se je pa odpadlo od tega prirediti razstavo, temveč le aranžirati vzorčni sejem, ki imej za slednje namen:

- 1.) pokazati, kaj premore Slovenija v industrijskem in obrtnem oziru;
- 2.) utrditi trgovske zveze z vzhodom in jugom, ki so se od prevrata tako ojačile;
- 3.) Oskrbeti stik med trgovci in kupci ter tako seznaniti tudi slovenske pridobit. kroge in javnost, kaj nam morejo nuditi izvenslovenske pokrajine naše kraljevine;
- 4.) pospešiti enrgo trgovino v kraljevini glede izdelkov, katere moramo uvažati.

Sklep je našel hitrega odmeva v širši javnosti. Trgovski in obrtniški zbornici so se poverile predpriprave na inicijativo g. dr. Viktora Murnika, tajnika trgovske in obrtniške zbornice, in se je dne 23. decembra 1920 osnoval pripravljalni odbor in pozneje glavni odbor, čigar predsednikom je bil soglasno izvoljen g. tovarnar Fran Bonač. Ta se je prvič sestel dne 4. januarja 1921 in vzel izvedbo misli energično v roke. Da se je z delom moglo takoj prijeti, je omogočil oddelek ministristva trgovine in industrije v Ljubljani, čigar predstojnik g. sekcij-ski svetnik dr. Marn je dal na razpoložbo vse uradništvo likvidacijskega prehodnega gospodarskega urada pod večjim vodstvom g. ravnatelja Karola Detela, ki je takoj začel z delom za Ljubljanski velesejem.

Na vprašanja našim pridobitnim krogom se je takoj javilo nad 200 interesentov, ki bi za izložbo svojih vzorcev rabili nad 2000 m². Že to dejstvo je nasprotovalo prvotni nameri, prirediti semenj v srednji tehniški šoli na Mirju in se je na krepko zastopani predlog g. ing. Milana Šukljeta sklenilo sezidati posebno razstavišče. S tem je pa stopilo v ospredje finančno vprašanje. Skrb za potrebna denarna sredstva je prevzel novo osnovani konzorcijski Ljubljanskega velekega sejma pod predsedstvom g. Ivana Kneza, predsednika trgovske in obrtniške zbornice. Industriji, trgovci in obrtniki, mestna občina ljubljanska, naše gospodarske korporacije so položile z denarjem delež, prvi fundament, mestna občina ljubljanska pa je dala za razstavišče potreben prostor v najem. Dokončno izvoljen glavni odbor se je med tem razcepil v podobore in odseke, da more tem intenzivneje delati. Osnovni se je finančni odsek, propagandni odsek, prometni odsek, razstavniki odsek, gradbena eksekutiva, podobor za razne prireditve in stanovanjski odsek. Organizatorično delo se je delilo, sklepe je izvrševalo in komercialno delo vršilo predsedstvo in Urad ljubljanskega velekega sejma, koder so se stekale vse niti med prireditelji in razstavitelji in v katerem je sodeloval s svojo znano vlogo kot zastopnik predsednika g. dr. Cirila Pavlin.

V tivolskem parku ob Gosposvet-ski cesti je pa naenkrat nastalo novo mestec. Dvignil se je paviljon za paviljonom, stavba za stavbo, ki nad 30 po številu delajo vso čast in priznanje gradbenemu vodji g. arh. Josipu Costaperji in njegovim delavcem.

Današnji dan nas stavi pred efekt, kaj da premore smoteno in krepko delo. Naša industrija, obrt in trgovina so pokazali, da so zmogne in pripravljene za živahen razmah. Pestrost izdelkov je presenetljiva. Dober poznavalec naših gospodarskih prilik bo našel na sejskem prostoru vedno še kaj nove-

ga, za kar ni vedel, da se doma produ-cira.

Slovesni zahljuček.

Zadnji trenotki velikega sejma so bili zanimivi. Po lepem in živahnem prostoru sejemčija je vrvelo pravzapravo življenje. Vse je hitelo in drvelo še zadnji hip po paviljonih ogledovat si najljubše predmete. Po paviljonih pa so stražni organi uradno-rešnih obrazov že kilovali: »Za k l j u-ček!« Godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. dr. J. Čerina je živahno svirala razne narodne himne, med drugimi popolnoma ob zaključku našo državno himno. Jekleni zvonovi Kranjske industrijske družbe so potrkavali. Veseli potrkovači so zadnji trenotek pokazali svoje umetnosti. Jeklenim so odgovarjali bronasti Stroj-nih tovarov in livaren. Cerknica, kamor so bronasti namenjeni, je bila vsa ponosna na svoje zvonove, kajti ti zvonovi bodo kilali našim bratom tam preko Javornika... odrešenje.

Bili so pa tudi ganljivi trenotki. Naši bratje Hrvatje so se hiteli zahvaljevati vestnemu, strokovnemu ravnatelju g. K. Deteli. Tu na sejmu so naš šale spoznali. Pravi, našo državo ljubeči hrvatski rodoljubi so poudarjali veliki gospodarski moment tega sejma. V superlativih so Hrvatje ome-njali precizno vodstvo sejma, v superlativih so hvalili točno in pošteno javno varnost, ki je vladala vse dni sejma v Ljubljani. S posebnim poudar-kom moramo res omeniti, da vse dni sejma ni bilo nikakih neredomov, nika-kih prizorov, nad katerimi bi se mogel kak obiskovalec spogledavati, ni bilo ves čas nikakih tatvin. Organiza-cija javne varnosti je bila poverjena večjim in dobrim rokam, sicer pa je naše ljudstvo prav na tem sejmu zna-vno dokazalo svoje poštenje. Moramo na tem mestu pohvaliti naše uniformi-rane stražnike, ki so znali s posebnim taktom in z veliko vestnostjo voditi nadzorstvo javne varnosti in reda po vsem sejskem prostoru. Vsek tujec je občudoval naše straže, ki so vršile v polni meri svoje jim poverjene unkeje.

Sejmu pa so se čudili tudi merodaj-ni trgovski faktorji iz Trsta, odkoder je došlo na semenj mnogo vodilnih krogov bivšega tržaškega lankega sejma. Vsi so morali odkrito prizna-vati, da je Ljubljana nadkrilala Trst in da je bil lanki tržaški sejem pravi fiasko. Kultura, 2000letna, ni zmogla prirediti take trgovske prireditve, kakor smo jo mi — »barbari«!

Sad s vobode! O gospodarski važnosti našega ljubljanskega vele-sejma so mnogi različno razpravljali. Soglasno pa je bila sodba, da je ravno ljubljanski velesejem najbolj nazorno in na najeklatantnejši način dokazal naše osvobodjenje. Po polomu in ujednja-nju — naj utihnejo glasovi demagogije proti temu dejstvu! — je naše gospo-darsko življenje dobilo tak procvit in razmah, da moramo ravno na temelju velesejma priznavati svojo politično in gospodarsko kompaktnost z Beo-gradom. Kaj bi mi bili, mali in samo-stojni v takozvani »Sloveniji«?

O gospodarskih in trgovskih uspe-hih velesejma nam jasno govori krat-ko, trgovsko jedrnatu uradno poročilo Urada ljubljanskega velekega sejma. K temu poročilu moremo pristavljati še samo nekatere podrobnosti. Statisti-čni podatki samo enega paviljona, zbra-ni na poseben, tajen način, pri katerem je bil vsak podjetnik varovan do skraj-

nosti, nam kažejo, da so v tem pavil-jonu bile napravljene velikanse kupčije. Celokupni znesek kaže vsoto 62.462.500 K. V to vsoto pa niso vsota kupčije, oziroma naročila 25 ttrdk, med njimi veleuglednih, ker niso v onem trenutku izročile svojih poročil. Lahko rečemo, da samo v tem pavil-jonu je bilo sklenjenih za 100 milijo-nov fiksnih kupčij.

V poročilu moramo omeniti tudi brazhibno poslovanje pošte. Bila je poštna ekspozitura na sejskišču ves čas preobložena z delom. A vse je ura-dovalo brezhibno in prav po moder-nem načinu.

Ob zaključku sejma moramo posebno in z iekrenim poudarkom nagla-shati, da bo ravno ta velesejem imel globok vpliv na našo politično in go-spodarsko konsolidacijo. Ne smemo prezreti, da je ravno sejem ustvaril važne in intimne zveze med severom in jugom, zveze, ki bodo gotovo v kratkem času rodile najboljše sadove.

Z uspehom sejma so lahko zado-voljni uprava, razstavljalci in obiska-valci. Uprava sejma je bila previdna ter je računala za vso dobo na 30.000 obiskovalcev. Zato je tem razveseli-vejšje dejstvo, da je znašalo skupno število posestnikov sejma 121.000. Tudi razstavljalcev je bilo več, kakor se je pričakovalo; računalo se je, da se sejma udeležijo okoli 250 ttrdk, a v re-nici se je udeležilo sejma nad 430 ttrdk. Razumljivo je, da je radi tega mnogo razstavljalcev tožilo, da je do-bilo premajhne prostore. Toda vsi razstavljalci so v polni meri zadovolj-ni tako v moralnem kakor v trgovskem oziru. Neka tvornica je že tretji dan sejma razprodala vso svojo zalogo. Nekateri tujci so kupili prav vse, kakor je ležalo na razstavi. Mnogi so do-bili naročil za pol leta naprej ter so bile sklenjene kupčije, s katerimi se izpraznilo vse razpoložljive zaloge, vsa danes polna skladišča ter imajo tovarne naročil za daljšo dobo.

Glavno pa je, da so Srbi in Hrvat-je ter celo brati iz Črne gore spoznali solidnost in izbornu kvaliteto sloven-ske obrti in industrije, o katerih mar-sikdo ni imel niti pojma in so se skle-nili med producenti in konzumenti sti-ki, ki ostanejo trajni.

Ljubljanski semenj je prinesel do-kaz, da se Jugosloveni med seboj ni-smo poznali, zato so bili naročniki večkrat naravnost osupnjeni, kakšne izdelke je mogoče izlaska nabavljati v Sloveniji, udobno in ceno, med tem ko so zahajali naši bratje doslej čisto brez potrebe preko naših meja k so-vražnim tujcem. Ljubljanski sejem po-speši torej v najzidnejši meri eman-cipacijo Jugoslovenov od Nemcev in Italijanov, oziroma Madžarov.

Bratje Črnogorci si žele samo praktično plovitve po morju, potem bodo prihajali prav radi med Slovence. Tožili so, da jim leži blago v Bosan-skem Brodu po štiri mesece in se po-tem po ozkotirni železnični vozari ted-ne in tedne, dokler ne dospe do kon-čnega cilja, od koder pa se mora blago odnašati končno k naročniku z mula-mi, kar vse blago silno podraži, oziro-ma se blago pokvari in marsikdaj tu-di pokrade. Zveza Slovencev in Kotora z ladjami in na to odvoz blaga z avto-mobil prav do sredine Črne gore mo-ra biti torej ena prvih skrbi naše cen-tralne vlade. Zaminivo je, da Srbi na-še »arec« (kapare) ne poznajo ter so hoteli sklepati kupčije le na pošteno možko besedo. Srbi so pač tako pošte-ni in solidni, da jim velja možka bese-

da več, kakor vsaka pogodba ali še tako velika ara.

Ako hočemo biti malenkostno na-tančni, moramo zabeležiti, da so se pri-petile tekmo vse dobe sejma tri tatvi-nice. Neka ženska, tujka, je izmaknila 6 komadičev toaletnega mila in 1 otro-ško brazleto, vredno 30 K, a bila je zasačena ter se je blago vrnilo. Tretji slučaj pa je, da je nekemu gospodu izginila ura brez verižice in z veselem obiskom; mogoče je tudi, da se mu je v gnetci ura izmuznila iz žepa. Hrvat-ski in srbski razstavljalci so zato iz-ražali svoje začudenje nad ljubljans-ko poštenostjo, češ povsod drugod bi bilo treba razstavljene predmete z ž-bilji pribiti, v Ljubljani pa so svobodno ležali.

Splošno se je izražala želja, naj bi se semenj še podaljšal, toda razstav-ljalci so bili preveč utrujeni, saj niso imeli miru in oddiha niti opoldne. Obi-skovalci so ostajali na sejmu od zgo-dnjega jutra do pozne noči, zato pa so bili tudi razstavljalci in njihovi usluž-benci od 3. do 13. septembra brez od-mora zaposleni.

Posebno blagodejno je vplivala na posetnike izborna godba pod vztrajnim in spretnim vodstvom g. dr. Čerina, ki je prirejela naravnost krasne koncerte vsako popoldne ter ob nedeljah in praznikih tudi dopoldne. Okoli godbe-nega paviljona so stale vedno goste množice, ki so z napeto pozornostjo poslušale izborna izvajanja orkestra 32—42 moži. Dr. Čerina godba se je na sejmu široki javnosti prvič pred-stavila z resnimi koncertnimi točkami najtežjih opernih skladb. Večina je poznala naš orkester le kot plešni ali telovadbo ali različna zabava odziva-joč element. Šele na sejmu je dr. Čer-inov orkester prinesel širokim slojem dokaze svoje velike umetniške sposob-nosti. Narod je izražal svoje zadovolj-stvo z živahnim pleskanjem.

Glavni odbor, na čelu mu tovar-nar g. Fran Bonač, sejski ravnat-elj g. Karl Detela in njegov name-stnik g. dr. Pavlin, sejski tajnik g. Božo Borštnik, član častnega predsedstva sekcij-ski svetnik dr. Mara, višja vinarska nadzornika Gombač in Zabavnik, ravnatelj dr. Böhm, ing. Boncelj in vsi drugi gospodje, med katerimi ni pozabiti arhitekta g. Costaperaria ter voditelja stano-vanske akcije g. Drag. Šebenika, vsi so z uspehom sejma lahko zado-voljni ter žanjejo splošno priznanje.

Triumf dela! Tako lahko smemo imenovati ljubljanski veliki sejem. Ne smemo pozabiti naših skrom-nih in vztrajnih delavcev raznih strok. Zavedali so se s polno zavestjo, da na sejmu ustvarjajo gospodarske dobrine, ki bodo nosile ime Slovenije po vsej državi. Vsi, ki so le količkaj imeli sti-ka z našimi delavci, priznavajo odkri-to in javno, da je bil delavec tudi oni faktor, ki je pripomogel do sijajnih uspehov našega sejma. Bili so delavci raznih političnih struj in organizacij, ki pa niso pozabili, kakšnega pomena ima sejem za nadaljni napredek naših pokrajin. Zato jim čast in hvala!

ZAPRISEGA REZERVNIH OFICIRJEV.

— Beograd, 12. septembra. (Iz-virno) Včeraj dopoldne je bila sve-čana zaprisega rezervnih oficirjev beogradskega okruha. Zaprisego so prisostvovali vojni minister general Zečević, predsednik vlade Nikola Pašić in drugi ministri.

Alfonz Daudet:

49

Tartarin na planinah

Roman.

Prevel dr. Ivo Šorli.

Ko se je prikazal Bompardov strah v Grands-Muletsih, je Tartarinov dospel v koč na Avesaillous. Kako in po kakem čudežu kolikokrat je padel in koliko te poti je pre-drsal namesto prehodil, to bi vedel povedat: le Mont-Blanc sam... Zakaj ubogi P. P. D. je prebil prva dva dneva v popolni brezut-nosti in ni mogel spraviti niti glasu iz sebe. Ko je bil toliko pri močeh, so ga spravili v Courmayeur, ki je na italijanski strani to, kar na francoski Chamonix. V hotelu pa, kjer je nameraval ostati, dokler se popolnoma ne popravi, so govorili vseprek samo o strašni katastrofi na Mont-Blancu, ki da je čisto onaka oni na Matterhornu: spet vrvi, ki se je pretrgala in provzročila, da je požrl planinca prepad.

Prepričan, da govore o Bompardu, se Tartarin, preganjan od svoje vesti, ni upa nazaj k odposlancem, a niti domov ne. Vide, je na vseh ustnicah, in vseh očeh strašno vprašanje: »Kaj! Kje imaš svojega brata?« Toda ko mu je naposled pošel denar, ko mu je zmanjkalo perila, ko je pritisnil september-ski mraz in začel prazniti hotele, se je mora: hočeš nočeš odpraviti na pot.

Naposled, kdo ga je videl, ko je izvršil zločin? Kdo mu brani, da se ne izmisli kakor-žnekolipripovedke? In ker ga je tudi potova-nje prijetno razvedrilo, je začel pozabljati. Šele ko se je že bližal Taraskonu, ko je zagledal, kako pod modrim nebom vstajajo na obzorju ljubke konture domačih planinic se ga je spet lotila vsa prejšnja slaba vest vsa sramota, ves strahpred zasledovanjem. In da se izogne vsaj prvi pozornosti, če bi se prikazal sredi domačega kolodvora, je izsto-pil na postaji pred mestom.

Tartarin se je ustavil v kratki senci iz mesta prihajajočih vozov in poslušal kmete kako kuhajo svoj ar proti taraskonskim go-podinjam.

Niti ene od njih ni bilo to jutro na sejm, ker so bile vse odšle na črno mašo za nekom iz mesta, ki je bil padel v neko luknjo tam gori nekje v gorah... »Čo, le poslušajte, ka-ko še pojejo zvonovi! Otdod jih slišite!«

Nobenega dvoma več — za Bompardom jokajo zvonovi svojo turobno posmrtno pe-sem, ki jo nosi gorki veter čez samotno ra-van...

Tak je sprejem velikemu možu, ko se vrača v domovino!

Vrata na njegov vrtič se naglo odpro ir-zapro.

Ah, spet stoji pred velikanskim svojim baobabom v lončku za rezedo in toplja zado-voljnost, čut voljne gorkote, ki obide doma-čega zajčka, če se zvije v svoje mehko gnez-dece, občutek sladke varnosti po tolikih ne-varnostih ga objame.

Toda zvonovi, ti prokleti zvonovi so pri-tisnili zdaj še huje, in njihovi črni zvoki mu še bolj neusmiljeno trgajo srce. Z votlim, mrt-vaškim glasom tulijo:

»Kaj! Kje je tvoj brat? Tartarin, kaj se je zgodilo z Bompardom?«

In tedaj mu otrpnejo noge, in uničen, po-sekan se zgrudi na vroči rob svojega ribnika da se ribice prestrašene pogreznejo...

Zdaj zvonovi umolknejo. V lopi pred stolnico, še pravkar tako šumni, zavlada glo-bok mir. Nepremično stoji kameniti svetnik! Samo še berači po klopih na levi se tiho po-govarjajo med seboj.

Cerkvena svečanost je končana, in ves Taraskon se je zbral v prostorih Planinskega društva. Bompard bo na svečani seji poroča: o nesreči, govoril bo o zadnjih trenutkih P. P. D. Razen članov so zasedli dvorano tud: še nekateri privilegijanci: zastopniki oboro-žene sile, svečenstvo, plemstvo in veletrgovci. Vsa okna so na stečaj odprta, in spoda-j v predvečji stoji mestna godba, da spremlja besede govornikov s kakojnauško ali pa mrt-maško melodijo. Ogromna množica se gnete okrog godcev, se dviga na prste in izteza vr-atove, da bi ujela drobtinico iz seje. Tode okna so previsoka, in nihče bi ne vedel, kaj se vrši za njimi, če ne bi bila splezala dva pa- glavca med veje široke platane in zdaj spo- gošala občinstvu najvažnejših dogodkov, ka-

kor se mečejo peške z vrha češnjevega dre-vesa.

»Čo, čo, kako se Costecalde muči, da bi se jokaj! Aj, cigan! Zdaj bo predsednik! In ubogi Bézuquet, kako se usekuje! Kako ima rdeče oči! Viš, viš, črn trak so privezali na zastavo! In Bompard, ki se zdaj bliža mizi z vsemi tremi odposlanci! Zdaj je položil neka-njo, zdaj govori. O, to mora biti lepo! vsi že jokajo...«

V resnici, vse je bilo tembolj ginjeno, čim dalje, čim živahneje govori Bompard. O, spet se mu je vrnil spomin, s spominom do-mišljija!

Ko sta se bila s slavnim tovarišem prika-zala na vrh Mont-Blanca sama brez vodnika zakaj vsi so bili zbežali iz strahu pred orkanom — sama s tem praporjem tu, ki je pet minut vihral na najvišji točki Evrope, pripoveduje zdaj — in s kakimi živimi barvami! — o vra-tolomnem povratku in strašnem padcu. Pred očmi vseh drži Tartarin na dno prepada. — on pa, Bompard, privezan na dvesto čevljev dolgi vrvi, preiskuje žrelo.

Več od dvajsetkrat, gospoda, — kaj pravi-m! — več od devetdesetkrat sem preiskal te ledeno brezno na vse strani, ne da bi mogel dospeti do našega predsednika, dasi sem po-teh ostankih, ki sem jih našel po čerch, lahko natanko ugotovil, kot mu je bila pot...«

In sproti polaga na mizni prt odlomek če-ljusti, nekaj dlak iz brade, kos brezokavnika zaponko pri naramnicah — pravi relikvarij z Grand-Muletsov.

Pred temi živimi pričami se vseobča ža-lost ne more več krotiti. Tudi najtršim srcem: pristašem Costecaldivim in najodlič.oseb-nostim: notarju Cambalalettu in doktorju Tourmatouru vro solze iz oči, debele kakor za-maški pri steklenicah, navzoče dame pa upi-jejo tako pretresljivo, da je komaj čuti ihteče tuljenje Excourbanišovo in Pascalonovo me-kekanje.

Vse te izbruhe obupa pa spremlja v glo-bokih legah, počasnih in turobnih, mrtvaška koračnica tam doli...

In videč tako, da je ginjenost in razbur-jenost dosegla že svoj višek, skonča Bompard svoj govor s slovesno kretnjo proti predsedni-

kovim ostankom, tem nepobitnim dokazom njegove grenke smrti:

»Da, gospoda in dragi rojaki, to je vse, kar sem mogel najti od našega slavnega in ljubljeneega predsednika — vse ostalo nam vr-ne v štiridesetih letih kruti ledenik!«

Da bodo te zadnje besede razumeli tudi oni, ki še niso čuli o najnovejšem odkritju glede rednega premikanja snežnikov, je hotel baš razložiti še to, ko žaskripljejo ozka vrata na koncu dvorane, govorniku uprav nasproti in med njimi se prikaže nekdo, ki je strašnej-ši od vsake prikazni — Tartarin sam.

— Čo! Tartarin!

— Orpo, Gonzaga!

Toda ti vražji ljudje so tako nekaj poseb-nega, da ti verjamejo, če jim poveš še tako nemogočo pripovedko, še tako debelo laž, na drugi strani in istočasno pa ti spet ničesar ne verjamejo — tem ljudem se je zdelo celo čiste naravno, da se naenkrat prikaže med njimi človek, čigar ostanki leže na mizi pred njim.

»Pomota, daj!« pravi Tartarin, žareč od sreče, da mu je spet tako lahka njegova vest. In položivši svojo roko na rame njemu, o ka-terem je mislil, da ga je ubil: »Napravil sem pot na Mont-Blanc pač na obeh straneh: po enem pobočju gor, po drugem dol. In tako ni bilo težko misliti, da sem izginil.«

Tega, da je napravil pot navzdol po hrbtu, seveda ni povedal.

»Ampak zakuril nam je s svojo strašne historijo pošteno ta vražji Bompard!« je vzkliknil Bézuquet. In vse se je smejalo in si stiskalo roke, dočim je bilo nemogoče ustaviti fanfar, da ne bi tam zunaj do konca iztroben-tale Tartarinove pogrebne koračnice.

»Čo, čo, glejte, kako je Costecalde rumen!« je pošeplnil Bravidi Pascalon in mu pokazal puškarja. Ta se je bil pravkar dvig-nil da se umakne pravemu predsedovalcu, ži-gav dobrodušni obraz je kar žarel. Bravida pa ki mu nikoli ni zmanjkalo pregovorov, je gle-dal Costecalda, kako se je s prvega selil na drugo mesto, in je tiho pristavil:

»Temu se godi, kakor prečastitemu go-spodu Mandairu, ki je iz župnika postal kaplan.«

Potem se je seja nadaljevala. (Konec.)

Pozlo

vsem jugoslovenskim trgovcem in industrijalcem.

Trst in Reka propadata, ker sta kot trgovska in pomorska centra popolnoma odvisna od nas. V Italiji vlada vedno večja trgovska in industrijska kriza. Mnoga podjetja, skaj podjetja vstavila so delovanje. 400.000 italijanskih delavcev je danes brez dela, 600.000 delavcev je zaposlenih po tri dni na teden.

Na stotine brezposelnih italijanskih delavcev prihaja zopet iz stare Italije v našo državo s trebuhom za kruhom in to isti delavci, kateri so, preoblečeni v »ardite«, po premirju postali junaki in klali naš nesrečni narod po Dalmaciji, Istri, Goriski in Reki. Ti ljudje so postali sedaj zelo ponižni in kradejo kruh našim delavcem. S seboj nosijo gnjilost, umazanost in hinavstvo italijanske rase in s prisluzki v naši državi bodo vzdrževali svoje mnogobrojne družine in gojili novo nam sovražno zalego.

Zločin bi bil z naše strani, da mi podpiramo narod, kateri nam je povzročil toliko zla, ki vedno in povsod ruje proti naši državi, ta narod, kateri pod firmo fašizma v sporazum z italijansko vlado preganja in ubija naše neodrešene bra-

te, požiga naše narodne dome, vnučuje naše šole in ne priznava niti najrevnejši istrski koč.

Sladke obljube italijanske vlade so v nasprotju s njenim delovanjem. Zopet požigajo laški banditi nekaznjeno naše narodno premoženje. Razvaline naših narodnih domov v Trstu in po Primorju so dokaz brezpravnosti našega naroda pod italijanskim jarmom in brezobzirne italijanske brutalnosti, ki hoče vničiti vse, kar je našega.

Udarite Italijane po žepu in zadeneta ga v živo! Ne kupujte blaga od italijanskih trgovcev, ne kupujte laških proizvodov, ne sprejemajte v službo italijanskih delavcev. Posebno Vas odvrčamo od italijanskih trditev v Trstu, ki so najodločnejše podpirale fašiste, ko so zgali naše domove in preganjali naš narod, med tem ko so avtomobili teh trditev letali po Jugoslaviji in nosili italijansko blago brezvestnim trgovcem.

Ne prisilite nas k drugim energičnejšim meram.

Ljubljana, 9. septembra 1921.

Narodna obrana v Ljubljani.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. septembra 1921.

— **Zdravje kralja Aleksandra.** Iz Beograda javljajo: Zdravje Nj. Vel. kralja Aleksandra se obrača na bolje tako, da bo konec tega meseca ali pa začetkom prihodnjega meseca dospel v Beograd. Sedaj se nahaja v Versaillesu, od tam pa bo šel po vsej priliki v Vichy, kjer bo sprejel ministrskega predsednika Pašiča.

— **Ponovna volitev župana.** Mestnemu magistratu v Ljubljani je poslala vlada ta-le dopis: »Pozivno na tukajšnje razpise z dne 12. avgusta t. l. št. 22778, z dne 11. avgusta 1921, št. 22779 in z dne 31. avgusta t. l. št. 24800 naznanjam mestnemu magistratu, da je g. minister za notranje zadeve z odlokom z dne 6. t. m. št. 379 sledeče odredil: Z ozirom na dejstvo, da v uredbi o volitvi v občinske zastopstva v Sloveniji ni predvideno, ali in kako se imajo vršiti dopolnilne volitve za slučaj, da je cela skupina že pravilno izvoljenih občinskih odbornikov in nadestnikov ene stranke na podlagi zakona zopet razrešena svoje občinske - odborniške dolžnosti ter z ozirom na nadaljno dejstvo, da v tem slučaju niti pokrajinska uprava, niti ministrstvo ni upravičeno avtentično interpretirati navedeno uredbo, se za dan 20. septembra t. l. že razpisana dopolnilna volitev za mestni zastop Ljubljanskega odloži, dokler se v zakonodajnem odboru, kamor je uredba o volitvi v občinska zastopstva v Sloveniji predložena, ne donese avtentična interpretacija v smislu čl. 130. ustave. Da pa zamore med tem časom občinski zastop Ljubljanski prijeti z rednim delovanjem, naročam vsled gori navedene ministrske odredbe, da mestni magistrat takoj vse potrebno ukrene, da se takoj skliče seja občinskega sveta, v kateri se ima voliti novega župana. O izidu volitve je nemudoma poročati semkaj.

— **Z ozirom na žalovanje po pokojnem kralju Osvoboditelju** je ministrstvo notranjih del odredilo, da se dovoljuje sviranje samo v zaprtih lokalih in sicer samo koncertiranje in sviranje brez pesmi in drugih zabav.

— **Zapisnega rezervnih oficirjev.** Uradno poročajo: Za 18. september t. l. so pozvani vsi rezervni častniki na enodnevno vojaško vežbo, da položijo prisego. Vsakdo se ima zgledati na sedežu svojega vojnega okruha, kateremu pripada. Dovoljeno pa je poedincem, da se zgledajo pri najbližjem vojnem okrogu. Obvestiti pa morajo o tem svojo pristojno komando vojnega okruha. Zapisnega se izvrši v uniformi. Kdor si je še ni nabavil, naj do 15. t. m. to naznani vojnemu okrogu, kjer misli položiti prisego. Vsi rezervni častniki naj prinese s seboj pismeno prisego po členu 1. zakona o ustroju vojske, pisano lastnoročno in opremljeno poleg podpisa z žigom na pečatnem vojsku s svojim monogramom. Pečat je prinesiti s seboj za slučaj, da bi prisega ne bila dobro spisana. Pravoslavni rezervni častniki se zaprišejo v Ljubljani in v Mariboru mohamedanski v Ljubljani, evangelijske veroizpovedi v Ljubljani, Celju in Mariboru.

— **Županska volitev v Ptuj.** Iz Ptuja javljajo: Kakor znano je bil pri prvih županskih volitvah izvoljen za župana nemec in Ornlgov pristaja Losinschegg. Pokrajinska vlada je to izvolitev razveljavila in včeraj 12. t. m. je bila ponovna volitev župana. Pri prvem volilnem aktu je prejel socialni demokrat in nemec Losinschegg 11 glasov, dr. Senčar 7 (demokrat) in narodni socialist Serona 6 glasov. Pri drugem volilnem aktu je bil rezultat isti. Pri ožji volitvi med socialistnim demokratom Losinscheggom in demokratom Senčarjem je prvi dobil 11 gla-

sov (socialnodemokratskih), drugi demokrat dr. Senčar pa 8 glasov. Eden narodni socialist je glasoval za demokrata, dočim so ostali glasovali zopet za svojega narodno - socialističnega kandidata. Zanimiva je bil tudi volitev podžupana. Izvoljen je bil narodni socialist Blažek s 13 glasovi, dočim je socialni demokrat dobil 10 glasov. Zgostati moramo ta ptujski skandal, da je župan svobodnega mesta človek, ki je še nedavno žalil slovenski narod z »windische Hunde«. Za volitev je vladalo v Ptuj velikansko zanimanje, kar dokazuje tudi dejstvo, da je tej seji prisostvovalo nad 300 občinarjev. Losinschegg volitve oficiolečno ni sprejel, ker si je pridržal rok treh dni.

— **Iz carinarske službe.** Za blagajnika pri carinarnici v Ljubljani je imenovan revizor Franjo Mikuš, v Mariboru pa za revizorja II. razreda Mihovil Sinovčič in za revizorja III. razreda Miodrag Janković, nadalje so imenovani za carinike IV. razreda Ljudevit Škvarča in Martin Cesar na Jesenicah, Vladislav Arko na Rakeku, Erik Košin in Rudolf Endlicher v Spod. Dravogradu in Anton Kepić v Gornjem Cmurku; za carinika III. razreda pa Stefan Filipovič v Boh. Bistrici.

— **Tudi Japonci.** Med osnovnimi šolami ljubljanskimi se odlikuje glede raznovrstnosti učnega materiala (učencev) najbolj manjšinska ljudska šola, ki izkazuje razen Slovencev tudi: Ruse in — 2 Japonci!

— **Električna cestna železnica** vozi vsled velikega tujskega prometa med velikim sejmom in vsled zahteve javnosti s priklopljenimi vozovi, ki so vedno nabito polni.

— **Mestna razsvetljava in veliki sejmi.** Od dne otvoritve ljubljanskega velikega sejma dalje je bila mestna razsvetljava na odredbo mestnega magistrata pomnožena. V centru mesta se na vseh cestah in ulicah, kjer se razvija glavni tujski promet, prižigajo ves čas vsa razpoložljiva svetila. Mestna plinarica in elektrarna se imata od slej ravnati po dobljenih instrukcijah.

— **Prekupovalci krompirja** po deželi in okrajna glavarstva. Poročajo nam: Po kmethih so jeli hoditi razni kupci in špekulantje iz Ljubljane, ki kupujejo od kmeta krompir na debelo in preplačujejo po 5 do 8 K za kilogram. Zato krompirja ni na trg, ali pa je le droben in pretirano drag. Na te veržnike in oderuhe opozarjamo okrajna glavarstva po deželi, da store svojo dolžnost. Svojo dolžnost naj pa tudi stori tržno nadzorstvo v Ljubljani, zlasti pa nekateri brezbržni tržni organi.

— **Veliko zamudo** ima iz neznanih vzrokov julijsko napredovanje državnih železničarjev direkcije Zagreb, ker še do danes ni bilo objavljeno.

— **Požar v Klečah.** Danes si je ogledal pogorišče v Klečah poslanec SKS g. Jakob Kušar ter zagotovil, da se bodo slovenski poslanci zavzeli za to, da dobe pogorelci najizdatnejšo podporo.

— **Stanovanjsko vprašanje.** Minister za socialno politiko dr. Kukovec bo te dni sklical v Beogradu konferenco strokovnjakov, da dajo svoje mnenje o tem, ali naj bi se stanovanjska naredba podaljšala še za eno leto, ali pa v drugi polovici l. 1922 dovolil svobodno dogovor med lastniki hiš in najemniki stanovanj.

— **Umrta je nadoficijal** Mestne hranilnice ljubljanske g. Matilj Rodeti žetna hčerka Milena. Pogreb bo v sredo ob 4. iz mrtvašnice pri Sv. Kristofu na pokopališče pri Sv. Križu. Hudo prizadeti rodbini iskreno sožalje!

— **Smrtina kosa.** V Ormožu je umrl davčni upravitelj v p. g. Anton — Na nemških (manjšinskih) osnovnih in srednjih šolah bo s pričetkom šolskega leta 1921—22 slovenščina učni jezik, nemščina pa le na paralelakah.

— **Trgatev se je na bivšem** Štajerskem pričela te dni, po Dolenjskem se prične koncem tega meseca. Kvaliteta tu in tam dobra, kvantiteta srednja.

— **Grejan g. Pavlu Zorcu** v Ljubljani je umrla hčerka Magdalena, v Gledališki ulici št. 2 v Ljubljani pa ga. Katarina Neumayerjeva, vdova vlad. viš. inženjerja. Pogreb (pravoslavni) bo v torek, 13. t. m. ob 4. Bodi jim blag spomin!

Kultura.

— **Zbor kubanskih kozakov** je slonil imel v Narodnem domu svoj koncert ruskih narodnih in kozaških pesmi. Zbor je prvovrsten in zasluži vso pozornost muzikalnega našega občinstva. Pod spretno roko kapelnika g. Sokolova izvajajo svoj program dovršen v čuvstvenem in tehniškem oziru. Ruski basi so itak svetovno znani in ti krasni, lirčni tenorji dvignejo poslušalca s seboj v višave. Lahko se reče, da bo zbor nekoč še svetovno-sladen, saj se je kreiral stoprav pred par meseci in že sedaj tako odlično prenašanje jamči za njega bodočo slavo. Solisti, osobito bariton, razpolagajo z odličnimi organi. Naše ljubljansko občinstvo naj ne zamudi redke prilike, saj je nastop Rusov res pravecat dogodek.

— **Balokovičev koncert** v Mariboru. V torek, 13. t. m. koncertira v Mariboru svetovnoznan umetnik Zlatko Balokovič. Program koncerta je prvovrsten. Koncert se vrši v Narodnem domu.

Solstvo.

— **Vsled razširjenja griže** se prične reden pouk tako na ljudski kakor tudi meščanski šoli na Jesenicah še le dne 1. oktobra.

— **Komisije za zašolsko-zakonske načrte.** Ministrstvo za prosveto je sestavilo na predlog glavnega prosvetnega sveta, ki ima nalogo zbrati material naj raznih zakonikih načrtov srednjih in ljudskih šol posebno komisijo, ki bo zbiralala ta material.

— **Glasbena Matica** v Ljubljani. Dosedanja delitev glasbeno šolskih zavodov naše Glasbene Matice v glasbeno šolo in v konservatorij Glasbene Matice v bodoče odpade in se je zavod popolnoma preosnoval na podlagi konservatorijske uredbe, ki postane v kratkem zakon. Na podlagi te uredbe se deli konservatorij v štiri pripravljive razrede, 3 letnike nižje in 3 letnike višje konservatorijske stopnje. Vpisovanje v vse tri oddelke se že vrši in se zaključuje dne 15. t. m. V interesu rednega pouka je, da se gojenci takoj oglašajo. Vsi nanovo vstopni ki v svojem instrumentu niso začetniki, morajo napraviti sprejemni izpit. Na poznejše oglašje se bo oziralo le, ako bo še kaj prostora na razpolago.

— **Glasbena Matica** v Ljubljani. Ureditev urnika za gojence konservatorija Glasbene Matice v Ljubljani se vrši po sledečem redu: Vsi gojenci solopetja naj pridijo k razdelitvi ur v sredo, 14. t. m. ob 3. uri pop. Gojenci vseh letnikov glasbene teorije, združene s petjem, v četrtek, dne 15. t. m. ob 3. uri pop. Gojenci klavirja v četrtek, 15. t. m. ob 4. pop. Gojenci gosli v petek, 16. t. m. ob 4. pop. vsakokrat v dvorani Glasbene Matice v Vegovi ulici 7. II.

— **Kr. državna trgovska akademija** v Ljubljani. Ravnateljstvo kr. drž. trgovske akademije naznanja, da se vrši vpisovanje v prvi in drugi letnik od dne 13. do vkl. 15. septembra na srednji tehnični šoli v drugem nadstr. soba št. 6. in sicer od 9.—12. in od 3. do 6. Začetek pouka bo naznanjen na deski v avli omenjenega zavoda. Vpisovanje v abiturijentski tečaj se vrši od 25. do 30. septembra na istem zavodu. Ravnateljstvo.

— **Na deski in dekliški meščanski šoli** na Jesenicah je vpisovanje 15. t. m. s poukom pa se prične 16. t. m. V 1. razred se sprejemajo učenci (učenke), ki so že 11 let stari in so z dobrim uspehom dovršili 5. razred (oddelek) ljudske šole. Učenci, ki so dovršili 4. razred meščanske šole, se sprejemajo na tehniško srednjo šolo, trgovsko akademijo, učiteljsko, v 5. razred realke itd. Ravnateljstvo.

Sokolstvo.

— **Telovadno društvo Sokol** v št. Vidu nad Ljubljano pripravi v nedeljo 2. oktobra 1921 svojo javno telovadbo z veliko vrtno veselico poleg gostilne Antona Struklja na Trati, h kateri vabi vsa bratska društva, somišljeniki in prijatelji Sokolstva. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v vseh prostorih gostil. pri Zibertu na Trati. Solidna in točna postrežba preskrbljena. — **Zdravo!**

— **Za stavb. sklad** ljubljanskega Sokola daruje g. Klopčar Jos. iz Grabovega K 40. kot neizplačano najdenino za svoj potni list.

— **Za zgradbo Sokolskega doma** v Spodnji Šiški so darovali: Br. predsednik Stepič 184 K pri niemu nabrane, g. generalni tajnik Fr. Murko 50 K in po br. Dolinšku darovali bratje Sbi 1092 K. Iskrena hvala. Odbor.

Najnovejša poročila.

MINISTRSKI SVET.

Predvojne tirjatve naših državljakov. — Naša vlada za naše neodrešene brate.

— d Beograd, 12. sept. Danes popoldne je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od šestnajstih do dvajsetih. Razpravljalo se je o raznih vprašanjih, ki so na dnevnem redu. Sprejel se je predlog ministra dr. Kukovca, da naj naša vlada zahteva od zavezniških narodov, da določijo kurz, po katerem morajo avstrijski dolžniki plačati tirjatve naših državljakov, nastale pred svetovno vojno. Govorilo se je tudi o zunanjih politikih ter se je pri tem omenjalo zadržanje Madžarske ob izvršitvi mirovne pogodbe.

Sprožilo se je tudi vprašanje radi porušenja Narodnega doma v Rojanu pri Trstu s strani italijanskih fašistov.

Definitivno je sklenjeno, da se začne graditi most med Beogradom in Zemunom. Minister za pravosodje je poročal vladi o predstojenih pogajanjih z Avstrijo glede ukinjenja sekvestrov na imetje naših državljakov v Avstriji. Potem so bili podpisani razni ukazi in se odobrili razni krediti, ki so jih ministri predložili v odobrenje.

KONGRES RADIKALNE STRANKE.

— Beograd, 11. septembra. (Izvirno) Odbor radikalne stranke v Novem Sadu sklicuje za prihodnje dni kongres radikalne stranke za Vojvodino. Na kongresu bodo poročali radikalni poslanci iz Vojvodine o političnem položaju radikalne stranke.

RUSKI POSLANIK PRI PAŠIČU.

— d Beograd, 12. septembra. Ministrski predsednik Nikola Pašić je sprejel danes v svojem kabinetu ruskega poslanika Strandmana, s katerim se je dalje časa razgovarjal. Razgovor se je sukal okrog pomoči ruskim beguncem ter okrog zagotovitve eksistence onih ruskih begunccev, ki se nahajajo v naši državi.

PROTICEV LIST.

— Beograd, 13. septembra. (Izvirno). Dne 15. oktobra začne Stojan Protić izdajati svoj list »Radikal«.

UVOZ PSENICE.

— Beograd, 13. septembra. (Izvirno) Finančno gospodarski odbor ministrskega sveta je na včerajšnji seji razpravljaj o uvozu pšenice, ki se naj zmelje v naših mlinih.

ITALIJA NE BO INTERVENIRALA.

— d Rim, 12. sept. Nekateri listi so trdili, da je sklenila italijanska vlada, odposlati čete na Madžarsko, ako bi se vprašanje Burške ne uredilo kmalu po dogovorih. Oficielni krogi izjavljajo, da je ta vest docela neutemeljena. Italija ni nameravala nikdar iniciative za individualen oboježen nastop. Ta bi se izvršil, ako treba, le skupno z drugimi zavezniki.

SOLUNSKA LUKA.

— d Beograd, 12. septembra. Presbiro poroča iz Aten: List »Katermerini« doznava iz Soluna: Radi težkoč, ki so nastale za tranzit blaga v solunski luk, katero je bilo namenjeno za Srbijo, se je začelo blago za Srbijo izkrcavati v romunskih lukah. Tudi italijanske ladje odhajajo v romunsko pristanišča. Srbski trgovci so začeli odslaj naročati sladkor iz Čehoslovaške, dočim so ga doslej naročali v Ameriki. Srbski trgovci dobivajo samo še 35% sladkorja iz Amerike. Nekateri listi trdijo, da je za luko Solun velika škoda, da dobivajo jugoslovenski trgovci sladkor iz Česke.

DELEGAT SPALJKOVIĆ O ALBANSKEM VPRAŠANJU.

— Zeneva, 10. sept. Pri posvetovanju Zveze narodov je izrazil delegat Jugoslavije Spaljković svoje zadovoljstvo nad tem, da je svet Zveze narodov odklonil pečati se z vprašanjem Albanije, zakaj to vprašanje ne spada v pristojnost Zveze narodov, ampak v pristojnost vrhovnega sveta. Albanija je bila sploh prežgodaj sprejeta v Zvezo narodov. Albanija niti država še ni, saj nima niti vlade, niti mej in dela Zvezi narodov samo sitnosti Zveza narodov naj bi se rajši ne vtikala v zadeve Albanije. Govor Spaljkovića je zadel na protest predsednika in je povzročil, da je izjavil Balfour, da bi trpel ugled sveta Zveze narodov, če bi se zadržanje sveta v albanskem vprašanju kitiziralo v tej formi.

ARETIRAN KOMUNIST.

— Beograd, 12. septembra. (Izvirno) Preiskovalni sodnik je danes zasliseval komunističnega voditelja Lazarja Markovića. Tekom zaslišanja je sodnik odredil njegovo aretacijo, ker je soudeležen pri atentatu na kralja Aleksandra.

AVSTRIJSKO MADŽARSKI KONFLIKT.

Čehoslovaška nota. — Nevzdržljiv položaj.

— d Praga, 12. septembra. Čehoslovaški minister zunanjih poslov dr. Beneš je poslal danes dopolne predsedniku poslaniške konference v Parizu Cambonu noto, v kateri govori o dogodbih in terorističnem režimu na Zapadnem Madžarskem. Nota opozarja, da so sodnje države zaradi tega vznemirjene. Čehoslovaška vlada noče preiskovati, kdo je za vse to odgovoren, toda izjavlja, da je ta položaj nevzdržljiv. Delovanje za mir, ki naj odstrani, kar je zakrivila vojna, bi bilo zelo otežkočeno, ako se ta položaj podaljša le za en dan.

NOVI VOJAŠKI POVELJNIK NA REKI.

— d Rim, 11. sept. General Giunto je včeraj prevzel poveljstvo nad četami na kopnem in nad posadkami na Reki.

MADŽARSKA ODSTOPI ZAPADNO OGRSKO AVSTRIJI.

— Budimpešta, 13. septembra. (Izv.) Pariški poslanik Madžarske je brzojavnim putem obvestil svojo vlado, da antanta grozi Madžarski s sankcijami v slučaju, da točno in brezpogojno ne izvede pogojev trianonske pogodbe. Pod vtisom tega obvestila je bila včeraj seja ministrskega sveta, ki je sklenila, da Madžarska odstopi vse v trianonski pogodbi določene kraje zapadne Ogrske Avstriji. Vsa Zapadna Ogrska bo v kratkem času predana avstrijskim oblastem. Madžarska vlada pa skuša ta nespeh kriti na diplomatičen način. Madžarska vlada bo po posredovanju antante podpisala zadevni odstopni protokol.

SPREJEM MADŽARSKO V ZVEZO NARODOV.

— Dunaj, 13. septembra. (Izv.) »Neue Freie Presse« javlja iz Zeneve, da je Zveza narodov sklenila sprejeti Madžarsko v zvezo. »Neue Freie Presse« pristavlja k tej vesti da je čehoslovaški zunanji minister dr. Beneš doživel poraz glede svojega protesta, ker ga niste zadostno podpirali Jugoslavija in Rumunija.

BORZE.

— d Curih, 12. sept. (OTU) Devize. Berlin 5.55, New York 582, London 21.72, Pariz 42.70, Milan 24.90, Praga 7.02, Zagreb 2.90, Dunaj 0.55.

— d Zagreb, 12. sept. Devize. Berlin (izplačilo) 209.50—210.50, Berlin (ček) 209—210, Italija 945—985, London 825—835, New York (kabel) 0—220 — New York (ček) 212—215, Pariz 1660—1700, Praga 270—277, Svica 2650—0, Dunaj 1590—16.10. Valute. Dolarji 212—214, carski rublji 20—22, napolondori 750—785, nemške marke 0—210, romunski lei 0—216.

Polzvedbe.

— Zatekel se pes z znakom št. 1298. Polzve se Turjaški trg št. 1. — Našla se je večja svota denarja na Dunajski cesti. Dobi se pri g. Deržaju na Gosposvetki cesti št. 6.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podražaj.

Na prodaj

nekarna, gostilna, poslopje, 14 oral zemlje. Dobra gostilna, mesarija, centrum mesta Celje. Krasna vila s pohištvom, velik vrt konfort. Lepa kmetijska posestva, veleposestva, graščine, mlini, žage, gostilne, trgovine, hiše, vile. Karol Breznik, Celje, Dolgopolje 3. 6465

Sprejmejo se

trile dijaki na stanovanje in hrano najraje iz nižje gimnazije. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 6493

Družabnik

s kapitalom 100.000 do 500.000 K se išče za že več let obstoječo, dobro ideo trgovino z deželnimi pridelki na debelo v Ljubljani. Ponudbe pod. Podjetje se poveča 6480* na upravo Sl. Nar. 6480

Kupim drva.

Obvezne ponudbe z dobavnim časom je poslati na J. Pogačnik, Dalmatinova ulica 1. 6506

Kupim

star otroški športni vozček. Reflektiram tudi samo na kolesa. Ponudbe pod. Vozček 6521* na upravo Slov. Naroda. 6521

TRGOVINA

z mešanim blagom, odnosno gostilna v prometnejšem trgu na Kranjskem ali Štajerskem, se išče. Ceno je navesti. Ponudbe pod. »Trgovina« na an. zav. Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Sodna ulica 5. 6500

Ekonomoma

ki sta dovršila vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru, z enoletno prakso, iščeta primerne službe na kakem posestvu ali če mogoče državno službo. Vst. p. kakor se zahteva. Ponudbe pod „Dobra ekonomoma 6493“ na upravo Slov. Naroda.

Imam na drobno v zalogi večjo množino

prešitih odej,
(kovtre)

od 450—600 K.

KARL PRELOG, Ljubljana, Stari trg št. 12.

Sprejmejo se

dijakinje ali gospodinjice na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 6502

Dva psa

čiste volčje pasme (6 tednov in 2 leti) se prodaja. Več v gostilni Rupar, Tržaška cesta 11. 6514

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje in pritlikin, se išče v Novem mestu ali kje drugje ob železniški postaji. Pismene ponudbe pod „Megučje meblovano 6519“ na upravo Slov. Naroda. 6519

Dijak

iz boljših hiš se sprejme na hrano in stanovanje. Na razpolago klavir in ti imajo prednost. 6482

Sirt od srčne boleti naznanjam v svojem imenu ter v imenu svoje žene **Jarice** in svojih sinov **Gerila, Milana in Branka**, da nam je danes zjutraj preminula preljuba hčerka oziroma sestra

Milena

v starosti 7 let. Pogreb predrage ljubljence bo v sredo, 14. septembra ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, 13. septem. 1921.

Matija Rodo,
nadoficijal Mestne hranilnice Ljubljanske.

Vsem prijateljem in znancem tužna vest, da je danes ob pol 9. dopoldne izdihnila svojo blago dušo gospa

Katarina Neumayerjeva
vladnega višjega inženjerja vdova.

Pravoslavni pogreb se bo vršil 13. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Gledališka ulica 2 k Sv. Križu.

Ljubljana, 12. septembra 1921.

Vrtnar

samostojen, 40 let star, išče stalno službo. Zmožen popolnoma vrtnarstva, poljedelstva, živinoreje, vinorejstva, čebelarstva, drevjereje itd. Naslov: Josip Majcenovič, ekonom, vrtnarski voditelj, n. Sv. Lenard, Velika Nedelja. 6511

Preklc.

Preklčim besedo, katero sem v nagli jezi radi prepisa izrekel pomočniku Struna. Prodajalka pri trdnici Novotny. 6526

Meblovano sobo

z dvema posteljama, ev. z zahtikom in kosilom išče v Ljubljani ali okolici inteligentnega trgovca. Ponudbe pod „Dobro plačilo 6515“ na upravo Slovenskega Naroda. 6515

Sprejme se

gospodinja, dobra kuharica, v meščansko hišo. Zlatevo plače navesti. Ponudbe pod „Gospodinja 6525“ Ljutomer, poštno ležeče.

Kontorist (inja)

praksa in lepo pisavo, za pomoč pri knjigovodstvu, in več pomočnikov železninske stroke sprejme Fr. Stupica, Ljubljana. Gosposvetska cesta 1. 6513

Salonska obleka

zelo dobro ohranena, miza, umivalnik, snjakovi rogovi, vinski sod 261 l itd. se proda po nizki ceni. Lavrenčič, Frančiškanska ulica 10, I. nadstropje. 6500

Zelo miren in soliden gospod

išče malo sobo ali kabinet, opremljen ali prazen, gde tudi k mirni družini najraje v sredini mesta. S posteljo razpolaga sam. Ponudbe pod „Miren 6520“ na upravo Slov. Naroda. 6520

Deček

iz dobre hiše želi vstopiti kot vajenec v špecerijsko trgovino. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6508

Lesna Industrija išče uradnika

za pisarno v Mariboru. Zmožen naj bo slovenskega, nemškega in italijanskega jezika, strojepisja in stenografije. Nadalje

uradnika na žago na deželi, kateri bi bil porabljen za skladišče in pisarno. Prednost imajo več ali manj strokovno naobraženi. Ponudbe z navedbo zahtevane plače in referenc naj se pošljejo do Lesna Industrija 3000 na upravništvo lista Tabor, Maribor. 6491

Maslovna obednica

iz trdega lesa, divan, pisalna miza, se proda za 10.000 K. Tomše, Rimska cesta 23. 6530

Dobra oskrba se išče

za poldrugetnega fantička. Dopisi z navedbo cene pod „Dobra oskrba 6516“ na upravo Slov. Naroda. 6516

Dve gospodinjici

iščeta nemeblovano sobo v sredini mesta Ljubljane, proti dobri najemini. Več pove informacijska pisarna, Dunajska c. 5. 6518

Francoški pouk.

Francozinja gđ. Laissue prične v kratkem s poukom in sprejema prijave 14. in 15. t. m. od 3. do 5. v Narodnem domu, Organisation Franco-Slovene. 6517

Dr. Bleiweis
je odpotoval
do 3. oktobra

Išče se spreten zastopnik

za Ljubljano in Gorenjsko. Išče ga staroznana južnoštajerska veletrgovina z v. nom. Ponudbe z referencami pod „Spreten 6466“ na upravo Slov. Naroda. 6466

Ivan Zakofnik, mestni tesarski mojster.

Ljubljana, Dunajska cesta 46. — Telefon št. 379.

Vsakovrstna tesarska dela, kakor: moderne lesene stavbe, ostrešja za palače hiše, vile, tovarne, cerkve in zvonike; stropi, razna tla, stopnice, ledenice, paviljoni, verande, lesene ograje, itd.

Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov.

Parna žaga, tovarna furnirja.

OBLEKE moške, fantovske in deške, mikado, raglane, površnike, kožuhe, jahalne hlače, specijalitete v otroških oblekah (kostumih) in drugo konfekcijo od najpriprostejšega do najfinišnega kroja v najboljši izdelavi ter razno suknjo, hlačevo in podloge nabavite najceneje edino le pri

konfekcijski industriji FRANDE
(Fran Derenda)
Ljubljana, Emsonka cesta 8. — Telefon št. 313.
Vdeležene Ljubljanskega vzorčnega velesejma. Paviljon E, oddelek št. 52. 6067

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% državno investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu D 500.000.000.

Poziv na vpis.

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku D 500.000.000.

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je D 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 številok obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnjakoli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10. let se to posojilo ne more konvertirati, uiti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju da se posojilo po preteku 10. let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija počinje 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanjem ali odkupom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili predvsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzih.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obavznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih propisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din, obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega posojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor.

Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev poročilo o skupni porabi istega.

Beograd, meseca julija 1921.

Minister financ

Dr. Kosta Rumanudi l. r.